

ΟΡΜΟΝΕΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ψ-3416	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΟΡΜΟΝΕΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ		
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ανδρονίκη Ραυτογιάννη		
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ	Επίκουρη καθηγήτρια Φυσιολογία της Συμπεριφοράς		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής (Επιλεγόμενο)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ Ι,ΙΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με προσωπική μελέτη και εξετάσεις στην Αγγλική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/view.php?id=3810		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του επιλεγόμενου μαθήματος «Ορμόνες και Συμπεριφορά» είναι να εισάγει τους φοιτητές/τριες τους τμήματος στο πεδίο της Συμπεριφορικής Ενδοκρινολογίας ή ενδοκρινολογίας της συμπεριφοράς (Behavioral endocrinology). Πρόκειται για ένα διεπιστημονικό πεδίο στο οποίο μελετάται κυρίως η αλληλεπίδραση μεταξύ ορμονών και συμπεριφοράς. Οι ορμόνες μπορούν να επηρεάσουν τη συμπεριφορά αλλά και η ίδια η συμπεριφορά μπορεί μερικές φορές να επηρεάσει τα επίπεδα των ορμονών. Αν υποθέσουμε ότι οι ποικίλες συμπεριφορές έχουν διαμορφωθεί μέσα από φυσική επιλογή, τότε οι συμπεριφορές αυτές θα πρέπει να έχουν σίγουρα και κάποιο βιολογικό υπόβαθρο. Οι ορμονικοί μηχανισμοί παρέχουν σε κάποιο βαθμό μια τέτοια βιολογική εξήγηση της συμπεριφοράς.

Με την ολοκλήρωση του συγκεκριμένου μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση:

- να γνωρίζουν τις βασικές αρχές λειτουργίας του ενδοκρινικού συστήματος.
- να κατανοούν το πως οι ορμόνες επηρεάζουν τη συμπεριφορά και το αντίστροφο.
- να κατανοούν την αλληλεπίδραση μεταξύ νευρικού και ενδοκρινικού συστήματος και τη συμβολή της αλληλεπίδρασης αυτής στη συμπεριφορά.
- να γνωρίζουν το ρόλο που διαδραματίζουν οι ορμόνες στις φυλετικά διμορφικές συμπεριφορές
- να κατανοούν την εμπλοκή των ορμονικών υποστρωμάτων στις περίπλοκες συμπεριφορές κοινωνικότητας που χαρακτηρίζει τους ανθρώπους και άλλα θηλαστικά.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Αυτόνομη εργασία.
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΙΚΗ ΕΝΔΟΚΡΙΝΟΛΟΓΙΑ-ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ-γενικότητες (Τι είναι η συμπεριφορά, Ποια προβλήματα υπάρχουν στην μελέτη/ έρευνα της Συμπεριφοράς, πρώτο πείραμα στη ενδοκρινολογία της Συμπεριφοράς κτλ).
- ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΝΔΟΚΡΙΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ.
- ΟΡΜΟΝΕΣ ΚΑΙ ΕΓΚΕΦΑΛΟΣ -ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ ΕΝΔΟΚΡΙΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΝΕΥΡΙΚΟΥ, Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΥΠΑΘΑΛΛΑΜΟΥ ΣΤΗ ΣΥΝΔΕΣΗ ΕΝΔΟΚΡΙΝΙΚΟΥ-ΝΕΥΡΙΚΟΥ, ΕΙΔΗ ΟΡΜΟΝΩΝ, ΤΡΟΠΟΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥΣ
- ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΦΥΛΟΥ ΣΤΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ- φυλετικός διμορφισμός εγκεφάλου, φυλετική διαφοροποίηση, έλεγχος της σεξουαλικής συμπεριφοράς από ορμόνες και φερομόνες (άνθρωπος, ζώα)
- ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΚΑΙ ΟΡΜΟΝΕΣ:
ΜΗΤΡΙΚΗ/ΓΟΝΕΪΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ- Συμπεριφορική ενδοκρινολογία της μητρικής/πατρικής/γονεϊκής συμπεριφοράς
ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΖΕΥΓΑΡΩΜΑΤΟΣ
ΕΠΙΘΕΤΙΚΟΤΗΤΑ
- ΣΤΡΕΣ-ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΡΕΣ-ΟΡΜΟΝΕΣ ΤΟΥ ΣΤΡΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ (ορμόνες και συναισθηματικές διαταραχές, ορμόνες και νευρική ανορεξία/βουλιμία, Θυροειδικές ορμόνες και κατάθλιψη, ορμόνες και μετα-τραυματικό στρες -PTSD κτλ)

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (Πρόσωπο με πρόσωπο).		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας UoC e-learn.		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	39	1,56
	Αυτοτελής μελέτη για τελική εξέταση	60	2,4
	Συμμετοχή στην τελική γραπτή εξέταση	2	0,08
	Σύνολο Μαθήματος	101	4,04

<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p>	<p>Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική. Για τους φοιτητές Erasmus, στην Αγγλική.</p> <p>Γραπτή τελική εξέταση που μπορεί να περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ερωτήσεις ανάπτυξης - Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής ή/και τύπου σωστό-λάθος <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης παρουσιάζονται κατά την πρώτη παράδοση που γίνεται στο χώρο του αμφιθεάτρου και είναι αναρτημένα στην ηλεκτρονική σελίδα του μαθήματος.</p>
-----------------------------------	---

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΑΣΙΚΗ

- Kalat, J.W. (2020). *Βιολογική Ψυχολογία*. Κύπρος: Odysseus Publishing.
- Rosenzweig, M.R., Breedlove, M., Watson, N.V. (2011). *Βιολογική Ψυχολογία*. Αθήνα: Επιστημονικές Εκδόσεις Παρισιάνου
- Kolb, B. & Whishaw I.Q. (2009). *Εγκέφαλος και Συμπεριφορά* (2^η έκδ., Επιστ. Επιμέλεια: Α. Καστελλάκης & Γ. Παναγής). Λευκωσία: Broken Hill Publishers Ltd.
- Widmaier, P.E., Raff, H., & Kevin, S.T. (2016). *Vander’s Φυσιολογία του Ανθρώπου: Οι Μηχανισμοί του Σώματος* (Επιστ. Επιμέλεια: Ν. Γελάδας). Λευκωσία: Broken Hill Publishers Ltd.
- Hamilakis, S. (2022). *Hormones* [Chapter]. In Hamilakis, S. 2022. *Natural Product* [Undergraduate textbook]. Kallipos, Open Academic Editions. chapter 11. <http://hdl.handle.net/11419/8167>
- Greenspan, F.S. & Gardner, D. G. (2010). *Βασική και Κλινική Ενδοκρινολογία*, Λευκωσία: Broken Hill Publishers Ltd.
- Σημειώσεις μαθήματος και powerpoint από τη διδάσκουσα όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ:

- Breedlove S. M. & Neil V. Watson, N. V. (2022). *Behavioral Neuroscience* (9th ed). Sinauer Associates Inc. Publishers Sunderland, Massachusetts (an imprint of Oxford University press).
- Nelson R.J., & Lance J. Kriegsfeld.(2022). *An introduction to behavioral endocrinology* (6th ed). Sinauer Associates Inc. Publishers Sunderland, Massachusetts (an imprint of Oxford University press).
- Carlson N. R. & Birkett M. A. (2021). *Physiology of Behavior* (13th ed). Pearson Publisher.